

کدو تخمه کاغذی

نام علمی: *Cucurbita pepo var. styriaca*

نام تیره: Cucurbitaceae

نام محلی: کدو پتی دانه

حوزه پراکندگی: مدیترانه ای

تیپ رشد: علفی، رونده

گیاهشناسی: علفی، یکساله، برگهای پنجه ای بزرگ، میوه گرد یا بیضی به رنگ زرد و نارنجی، بذور بدون پوسته و سبز رنگ می باشند.

تراکم گیاهی: ۲۰۰۰۰ هزار بوته در هکتار

میزان بذر مورد نیاز کاشت: ۸-۶ کیلوگرم در هکتار

روش کاشت: کپه ای (کشت مستقیم بذر)

فاصله کاشت: ۱۰۰ × ۵۰ سانتی متر

میزان آبیاری: هر ۱۰ روز یک آب تا مرحله رسیدن میوه

زمان کاشت: اوایل اردیبهشت وقتی دمای خاک به ۱۵ درجه سانتیگراد برسد.

خاک مناسب: خاک لومی غنی از مواد آلی با نفوذپذیری خوب

PH مناسب: ۵-۶

نور مناسب: آفتاب کامل

دمای مناسب جوانه زنی: دمای خاک ۱۵ درجه سانتیگراد

زمان برداشت: رسیدن میوه و بذر

اندام مورد استفاده: بذر

عملکرد خشک شده گیاه: ۳۰۰ کیلوگرم در هکتار

استانهای عمده تولید کننده: آذربایجان شرقی، اردبیل، مرکزی، کردستان،

خواص درمانی: ضد هیپرپلازی پروستات، ضد تکرر ادرار، تنظیم کننده زمان قاعدگی

اشکال دارویی: قرص، قطره

دستورالعمل کاشت، داشت و برداشت کدوی تخمه کاغذی

مشخصات گیاه

کدوی تخم کاغذی گیاهی علفی، یکساله و متعلق به خانواده *Cucurbitaceae* است. این گیاه در مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر جهان می‌روید و منشأ آن اروپا و مناطق گرمسیر آمریکا گزارش شده است. ریشه اصلی این گیاه قوی، محکم و مستقیم است. ساقه کرکدار، تو خالی، خزنده و ارتفاع آن بسته به شرایط اقلیمی و رقم بین ۳ تا ۵ متر می‌باشد. گیاه یک پایه است ولی گل‌های نر جدا از گل‌های ماده روی گیاه قرار می‌گیرند. بطوریکه ابتدا گل‌های نر به صورت دسته‌ای و سپس گل‌های ماده که کوتاه‌تر از گل‌های نر هستند به طور جدا از هم ظاهر می‌شوند. میوه این گیاه گوشتدار، درشت، به رنگ زرد یا سبزوزرد و کروی شکل یا کم و بیش کشیده است. رنگ دانه سبز تیره یا زیتونی می‌باشد. دوره رویش این گیاه متفاوت و بسته به رقم و شرایط اقلیمی محل رویش بین ۱۲۰ تا ۱۴۰ روز می‌باشد.

نیاز آبی: در فصول رشد بین ۵۰۰۰ تا ۴۰۰۰ متر مکعب لیتر در هکتار در سال احتیاج دارد.

- ۱- کدو گیاهی روز بلند است و در طول رویش به نور و درجه حرارت زیادی نیاز دارد.
- ۲- بذرها در دمای ۱۲ درجه سانتیگراد جوانه می‌زنند. ولی دمای مطلوب برای رویش دانه ۲۵ تا ۳۰ درجه سانتیگراد می‌باشد.
- ۳- این گیاه قادر است خشکی را تحمل کند. در صورت خشکی‌های طولانی ریشه قادر به جذب رطوبت از اعماق خاک خواهد بود.
- ۴- خاک‌هایی با بافت متوسط و غنی از مواد و عناصر غذایی خاک‌های مناسبی برای این گیاه می‌باشد.
- ۵- کشت این گیاه در مناطق سرد و خاک‌های اسیدی مناسب نیست. همچنین در زمین‌هایی که سطح آب زیرزمینی آن بالاست نباید کشت شوند.

۱-توزیع نهاده‌ها:

الف: نهاده های شیمیایی :

- اکسیدفسفر ۱۵۰-۱۲۰ کیلو گرم در هکتار
- اکسید پتاس ۱۲۰-۱۰۰ کیلو گرم در هکتار
- ازت ۸۰-۶۰ کیلو گرم در هکتار
- موارد فوق در فصل پاییز در صورتیکه زمین از مواد و عناصر غذایی تهی باشد به همراه اضافه کردن کود حیوانی به زمین افزوده می‌شود.

ب: نهاده های دامی :

۴۰-۳۰ تن در هکتار کود دامی کاملاً پوسیده

۲-زمان کشت:

با توجه به آمار هواشناسی هر شهرستان، کشت بذره‌م زمان با کشت خیار و کدو در منطقه می‌باشد. ولیکن بطور معمول اوایل اردیبهشت ماه می‌باشد.

۳-عملیات زراعی:

پس از افزودن کود دامی در پائیز، اقدام به شخم عمیق نموده و سپس نسبت به توزیع نهاده‌های شیمیایی اقدام می‌گردد. پس از آن به منظور خرد کردن کلوخه‌ها و پوشش نهاده اقدام به دیسک نموده و عملیات تسطیح انجام می‌گیرد. جهت کشت بذور ردیف‌های با فاصله ۱۵۰-۱۲۰ سانتیمتر احداث و بذور به فاصله ۵۰-۴۰ سانتیمتر روی داغاب کشت می‌گردد.

لازم به ذکر است که عمق جوی بین ردیف‌ها معادل ۳۰-۲۰ سانتیمتر مناسب است.

۴-عملیات کشت:

کشت بذر همانطوریکه اشاره گردید روی داغاب انجام می‌گیرد و برای کشت بذر در هرچاله تعداد ۳-۲ عدد بذر را به عمق ۵-۳ سانتیمتر قرار می‌دهند. لازم به ذکر است که قراردادن بذور به مدت ۲۴ ساعت در آب موجب تسهیل در جوانه زنی می‌گردد. آبیاری پس از کشت دارای اهمیت خاصی است.

توجه ۱: چنانچه بذور پس از قرار گرفتن در آب جوانه زده باشند، لازم است در هنگام کشت مواظبت به منظور جلوگیری از آسیب جوانه صورت پذیرد.

توجه ۲: تا شعاع ۸۰۰ متری هیچ گونه گیاهی از خانواده کدوئیان و همچنین آفتابگردان کشت نگردد.

۵-عملیات داشت :

- ۱- وجین علف‌های هرز تا قبل از بسته شدن فاصله بین ردیف‌ها.
- ۲- آبیاری این گیاه در مراحل اولیه رشد هر سه تا چهار روز یکبار و بعد از استقرار گیاه بسته به شرایط منطقه متغیر است.
- ۳- بکارگیری کندوی زنبور عسل جهت تسریع در گرده افشانی نقش موثری در عملکرد داشته و الزامی است.
- ۴- در صورت مشاهده بوته‌های مبتلا به بیماری‌های ویروسی انهدام و یا سوزاندن آنها الزامی است.
- ۵- زمانی که طول ساقه ۱۵-۱۰ سانتیمتر و ۶-۵ برگگی شد خاک و کود مخلوط شده را بایستی پای ساقه ریخت.
- ۶- جهت دادن به بوته روی پشته به منظور قرارگیری گل‌های نر و ماده در کنار یکدیگر.

۶- عملیات برداشت :

زمان برداشت با توجه به شرایط جوی محل تعیین می‌گردد. لیکن زمانی که ۷۵-۷۰ درصد میوه‌ها رسیده و زرد رنگ شده و ساقه‌ها خشک گردید برداشت امکان پذیر می‌گردد. میوه‌ها پس از جمع‌آوری می‌بایست شکسته شده و دانه‌ها خارج شود.

*توجه: در صورت تاخیر در برداشت بذرها درون میوه سبز شده و ارزش خود را از دست میدهد

*توجه: در کنار مزرعه کدوی دارویی نباید سایر کدویان کشت شده باشد چرا که اگر گرده سایر کدویان بر روی گل کدوی طبی بنشیند باعث پوست‌دار شدن بزره‌های تشکیل شده می‌گردد.

*توجه: هنگام شکستن میوه‌ها باید توجه داشت که بذرها آسیب نبینند.

خشک کردن دانه‌ها در سایه و در دمایی حدود ۳۵-۳۰ درجه سانتیگراد انجام شده و نیاز است هر ۸-۱۰ ساعت یک بار زیر و رو شوند. حداکثر رطوبت مجاز دانه‌های خشک شده ۱۲٪ بوده که پس از خشک شدن می‌بایست در کیسه جمع‌آوری و در محلی خشک و خنک قرار گیرد.